

Samrøða

SKIPABYGGIFINANSIERINGIN Í LAGI.

Vit ringja lögmanninn upp og spyrja, hvat ið samráðingarnar, sum landsstýrið hevur havt við teir 3 norðmenninar ið komu upp við Tjaldrinum seinast, hava snúð seg um.

Løgmaður upplýsir: Norðmenn hava sum kunnugt boðið færoyingum at byggja og finansiera byggingina av 15 skipum.

Talan er um at læna 70 % av byggingarkostnaðinum, at rinda aftur í 7 ár til 7 % p.a.

Semja er um tvínnar lánskipanir: Eina norska og eina dansk-føroyska, báðar soleiðis, at fiskimenn og virki, ið hava 10 % einginpening kunnur fáa 70 % í lán at rinda aftur í 10 ár til 7 % rentu.

Verður hin føroysk-danska finansieringin tikið, lætur landskassin beinleiðis ella viðhaldur fyrri 10 ára láni til at útfylla allan kursmunin.

Verður hin norska tikið, hjálpar landsstýrið at fáa skipað finansieringina soleiðis, at lánatakarnir rindar lánið aftur í 10 ár, soleiðis sum afturrindingartíðin higartil hevur verið.

Hvussu nógv skip eru nú í gerð, og hvussu nógv skip er talan um at kontrahera av nýggjum.

— 12 eru í gerð, og í dag er talan um kontrahering av 12 øðrum nýggjum skipum, og óivað eru fleiri í reiðring við at fáa sær skip, sum vit enn ikki vita nakað um.

Talan er so stutt um eina 24—27 nýggj línuskip í 1962/63.

— Jú, so er. Hvussu nógv nútímans skip hava vit í dag?

— Tey liggja um 40. — Við teimum 24—27 nevndu skipunum fara vit so stutt uppum tey 60.

— Ja, nú er gongd komin á. Onnur 4 ár afturat, skuldi endurnýggjanin av fiskiflota okkara verið greidd.

Nýtt vaktar og bjargingar- og royndarskip bygt

Nú eru 8 tilboð komin — úr Føroyum, Frakklandi og Noregi — uppá smíð av tí nýggja mikið umrødda vaktarskipinum.

Førsta dagin verður eitt av hesum tilboðum tikið.

Prisurin liggur nakað yvir 2 mill. kr. Hetta rýmar illa við Erlends Paturssonar brigsli um, at landsstýrið einki hevur gjørt við vaktarskipaspurningin.

Sum kunnugt kemur til Føroyar nútímans stórt verjuskip við helikoptarum, siglir 18 mil.

Spurningurin um nútímans vaktarskip og verjuskip hevur hetta landsstýrið soleiðis fingið loyst.

Hetta vóldar E. P. og H. D. grát og tannagrís.

Hvørji arbeiði standa fyrri í Havn?

Viðrari bygging av sjómannsskúlanum 1,7 mil. maskinhøll, maskinskúlastovur og stór aula.

Fullfígjan av byggingini av studentaskúlanum — 3 mil.

Fullgerð av tí stóra flakavirkjunum út á Runding — 3—4 mil.

Fullgerð av tí stóra tunnurvirkjunum.

Bygging av landsjúkrahúsi 17 mil.

» » sinnisjúkrahúsi 36 mil.

» » nýggjari politistøð

» » Tórshavnar havn 18 mil.

Vónandi stórvíðkan av grótvirkjunum.

Framhald av Öyggarvegnum.

Veldug húsbýgging, ta ið tær fyrri kreditfalgalanir neyðugu lógir eru samtyktar, her verða lagdar á ting í hesum mánaða.

Veldug víðkan av vatnverkinum.

Víðkan av tekniska skúlanum.

Bygging av lærarskúla við einum 8 um, Frakklandi og Noregi — uppá smíð

Stadionbygging, fullfígjað.

So alt tað, ið hesi arbeiði skapa av sær av privatum fyrirkæsmi.

Nú ræður um framvegis at fylkja allar góðir kræftir í Havn, á tingi, á ríkisdegi og aðrastaðni í Danmark at halda fram sum komin er ferð á!

Verkin tala fyrri seg!

BRÜDLEYP. Í dag giftast í Havn krambúðargenta Hildigard Dam, Argir og stýrsmannsmeningur Jóhannis Abrahamson, Oyndarfirði. Adr. Argir.

Kunnu vit standa uttanfyri

Soleiðis spurdi lögmaður undir orðskiftinum á tingi.

Hetta er álvarsamur spurningur.

Okkara fiskamarknaðir liggja í Italia, Spania, Grikkaland og Stóra Bretlandi.

Tað sigst, at Spania stendur fyrri ella vil sleppa upp hjá teimum 6.

Um tað hendir, so eru allir okkara europeisku fiskamarknaðir innanfyri tann europeiska fíggarliga felagsskapin, sum talan er um.

Hesin felagsskapur hevur til endamáls fyrst og fremst at seta sinum londum, t.v.s. viðvíkjandi okkum, at vit um vit standa innanfyri; fyrri tað fyrsta í hesum londum móta hugum tollmúrur, og fyrri tað annað ikki kunnu sleppa av við stertin fyrr enn limalondini hava selt alla sína fiskafurmløslu — og verður tað nakar møguleiki hjá okkum at sleppa av við salt-, klipp- og feskfisk har? Vit vita jú, at bæði Frakkland, Týskaland, Belgia, Háland, Bretland og Noregi eru stórir fiskafurmløslarar.

Eg spyrji sum lögmaðurin:

Kunnu vit undir hesum umstøðum vera uttan fyrri?

Verða vit ikki innibýrgdir við øllum tí, ið vit higartil hava kunnað selt av fiski á fastlandinum og Stóra Bretlandi?

Ög kunnu vit einsamallir fáa nakra sølu í lag í Brasilu, ta ið vit ikki orka at keypa nakað afturimóti?

Fyrr hevur Danmark gjørt stórt kaffi-

keyp afturimóti okkara fiskasølu í hesum landi. Men nú fer Danmark upp hjá teimum 6 og verður ikki at ráða einsamalt yvir sinum afturimótikeypi.

Ja, kunnu vit vera uttan fyrri?

Áhoyrari.

Faðirinn til felagsmarknaðarsamgonguna er javnaðarmaðurin Spaak í Belgia. Tað er so sannliga ikki rómverska afturhaldið, ið eigur aruna fyrri hesa stórfylking av demokratium í Europa.

Erlend Patursson skrivur við stórum stavum, at landsstýrið og tingsins lóggevað verða avtikin, um vit fara upp felagsmarknaðin.

Hvur nakar hoyrt slikt orvittosis?

Úr Suðuroy

Tað fyrsta, sum er at fortelja er viðvíkjandi tí nýggja línubátinum til Porkeris, tí nú er avgerð tikið um, at hetta farið verður bygt á Tórshavnar skipasmíðju, sum lovar at báturin skal verða liðugur í mars 1963. Hann verður 118 fetur við 26 íoyggjum. Prisurin verður 1milj. 300 tús. kr.

Umborð á Havgasini hendi eitt óhapp við tað fiskmaðurin harra Meinhard

HEIMASKIPARASKEIÐ

Kvoldskeið til heimaskiparaprógv verður byrjað hósdagin t. 15. februar, um eitt hóskandi næmingatal tekur seg. Skeiðið varir uml. 10 vikur.

FØROYA SJÓMANNSSKÚLI

SS. »SMIRIL«

Meðan Smiril hevur ketilreinsan, verður siglt soleiðis:

Mikudag 14/2 kl. 1500 eingin sigling.

Hósdag 15/2. »Ternan« kl. 07 Hvalba — Tvøroyri — Vág —

Havn. Friggjadag 16/2. »Thorshavn« 0700: Havn — Hvalba — Tvøroyri

Vág — Havn. Levgardag 17/2. »Thorshavn« 0700: Havn — Tvøroyri — Havn.

Friggjadag og levgardag bert post og ferðafólk.

JAVNAÐARFLOKKURIN OG MINSTALØN FISKIMANNA

Eg kann vátta, at frásøgn P. M. Dams lögmanns, viðvíkjandi minstuløn skipsfiskimanna er bein.

Vit javnaðarmenn hildu fram á samgongufundi at fáa minstuløn skipsfiskimanna skipaða til 1000 kr.

Men meðan vit samráðast um hesa peningahædd kom fram útrokning frá prisráðnum, ið visti, at tað kravið, ið Erlendur Paturssonur hevði á tingi, var ikki fult 800 kr. Og varð tað hildið, at lovgivingið illa kundi fara uppum krav

fiskimannafelagsformansins.

Men kortini vórðu samgonguflokkarnir samdr um 900 kr., altsó meiri enn 100 kr. yvir krav ella uppskoti E. P. r.

Semja um útreiðslur má sjálvandi altíð byggja á vissu um nógv nógvar inntøkur at rinda tær við — so var eisini við minstulønini.

At tjóðveldismenn og aðrir við teimum innanfyri andstöðuna av stjórnarsamgonguni seinri komu við uppskoti um 1000 kr. uttan ávísing av neyðugu inntøku um at rinda hekkkingina við

skilja allir menn var bara »paradunummare og agitation og djúpst sæd at halda fiskimenn fyrri spott. Tí teir, ið

hetta gjordu, vísu, at fyrri tilkum uppskoti, altsó uppskoti um eykaútreiðslur uttan tilskvandi inntøkur, kundi eingin

maður við ábyrgd og álvara greiða atkvøði fyrri.

Hvat ið so harra Paturssonur skrivur og sigur, sleppur hann ikki undan, at tað var hansara »innlegge á ting, sum

gjordu, at fiskimenn ikki fingi 1000 kr. í minstuløn.

Spurningurin um frítt við lön til útróðarmenninar í Grønlandi.

Útróðarmenn í Grønlandi søktu tingið um frítt við lön fyrri eisini ta tíðina, ið teir fiski hjá sær sjálvum, eru sínir egna arbeiðsgevarar.

Tað var ikki ein einasti javnaðarmaður.

PLASSTROT. Hesa ferð eins og so ofta fyrr máttu vit lata fleiri greinir bíða vegna plasstrot í blaðnum. Hetta völdi at bæði Hákon Djurhuus og Erlendur Patursson sluppu so væl hesa ferðina.

Annars kunnu vit siga frá, at vit eru farnir at kunna møguleikarnar fyrri at fáa blaðið út tær reisir um vikuna frá 1. april.

Bárðalið, í Vági, kom til skaða av tí, at menn sprongdu ein gamlan hvalabát sundur, meðan »Havgasini« lá við bryggju á Drelnesi. Eitt petti av eini jarplátu feyk imóti »Havgasini« og fór inn ígjøgnum egningskúrinn, har Meinhard stóð inni. Jarpettið traff Meinhard undir síðuna. Eingin kundi hugsað annað, enn maðurin varð illa meinlaður.

Hann varð tí koyrdur á sjúkrahúsið, har tað visti seg, at einki bein var brotið, og annar skaði ikki nevnderur.

Her kann verða sagt, at Harrans hond var innmillum — hetta var happ í óhappi.

Hesa seinastu tíðina hevur veðrið verið so vánaligt, at einki hevur kunnað verið gjørt uttandura. Skipini hava veitt lítlið, og bátur hevur ikki verið á floti.

Tiðindamaður.

ur, sum ikki untu hesum fiskimonnum fríttarpening.

Men tekniskt lat tað seg ikki gera sambært tað príncipp, sum er lagt undir fríttarskipanina, nevniliga at tað eru arbeiðsgevararnir, sum skulu gjalda fríttarpeningin ella tryggja arbeiðarum sinum frítt við lön.

Útróðarmenn í Grønlandi eins og útróðarmenn í Føroyum við opnum bátum eru báðir sínir egna arbeiðsgevarar við tað, at teir eiga bátarnar og ráða fyrri veðuni og útróðrunum. Teir skulu so sjálvir hava ábyrd fyrri síni fríttar eisini peningliga.

Men nú er tað so, at vinnukreppa trýsti lovgivingi at veita skipaigarunum ein drifstøðul, ið svarar til fríttarpeningin, fiskimenn eiga hjá teimum.

Førsta árið rindaði landskassin alt, annað árið helmingin, og atlanin er, at hetta tilskotið skal falla burtur triðja árið.

Reiðarnir ella eigararnir av skipunum fingi so statti í fjør ein studning, ið svarði til helmingin av fríttarpening fiskimanna. Hin helmingin skulu teir sjálvir rinda.

Tað var tí rimiligt, at eigararnir av grønlandsútróðarbátunum, ið høvdu haft tvey ring ár, eisini fingi studning.

Samsvarandi hesum og tí, at tað veruliga fjør var bara av óvurhuga at útróðarmenn fóru aftur til at roya út í Grønlandi, helt javnaðarflokkurin, at

vildi vera beint at veita útróðarmennum, ið fóru til Grønlands at roya út procentliga sæð ikki minni studning enn skipaigarunum, og settu tí javnaðarmenn í fiskivinnuvevdini, har ið eg var formaður, uppskoti fram at tvífalda pristilskotið.

Hetta munaði meiri enn tann helmingurin, sum landskassin rindar reiðarunum av fríttaralønini, teir eru bundin at gjalda fiskimonnum.

Hesin helmingur er javnur við 3 % (híni 3 procentini rindar reiðarin sjálvur). Studningsokningin 2,5 oyru av 45 er javnur við stív 5½ %.

Tað er munur á 5½ % og 3 %, serliga ta ið 5½ % verða roknað eisini av bátspartium, meðan tey 3 % verða roknað bara av fiskimannssins parti.

Menn kunnu nú meta um, hvat ið dugnaði útróðarmonnum betri hevur 3 prosentini í fríttarpeningi ella stív 5½ % av allari veidini.

Istaðin fyrri soleiðis sum javnaðarmenn at roya at fáa ein tingmeirluta fyrri einum góðum uppskoti, sum var ígjøgnumfórligt, og sum veruliga batti útróðarmanninum, framtíðna tjóðveldismenn við uppskoti, sum ikki lat seg ígjøgnumfóra, í hvorumfalli ikki bara fyrri summar av føroysku útróðarmonnum.

Nú eydnaðist útróðurin í Grønlandi í fjør, takkað verður teimum nývunnu havnum, sum tjóðveldisblaðið hevur havt einki uttan háðarorð til, sera væl.

Men neyvan verður tað tjóðveldismonnum møgulegt at liva leingi sum flokkur av rumbli og rumbli og aftur rumbli.

Klakksvik, tann 5. februar 1962.

Poul Jacob Olsen.